1568/2016

Valtuustoaloite säännöllisistä sisäilmakyselyistä kouluissa sekä sisäilmaprosessin kehittämisestä

Jokaisella koululaisella on perusopetuslain mukaan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Jos puutteita tai ongelmia havaitaan, opetuksenjärjestäjän on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin turvallisuuden takaamiseksi.

Useissa Sipoon kouluissa kärsitään tai on kärsitty vakavista sisäilmaongelmista. On kouluja kuten Talman koulu sekä Opintie, joissa ongelmat ovat jatkuneet vuosia, jopa vuosikymmeniä ilman pysyvää ratkaisua. Virheistä oppineena Sipoon kunta on kehittänyt sisäilmaprosessiaan. Valitettavasti vieläkään kunta ei pysty reagoimaan riittävän nopeasti ja tehokkaasti sisäilmaongelmiin. Ilman vanhempien aktiivisuutta monen koululaisen oireilu ja sairastuminen olisi todennäköisesti jäänyt kokonaan kartoittamatta.

Epäterveellisestä sisäilmasta johtuvien oireiden tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen on jätetty nykyisin pääosin koululaisten ja vanhempien oman osaamisen ja aktiivisuuden varaan. Vanhemmille järjestetyissä tiedotustilaisuuksissa on tuotu esille vanhempien roolia oireiden kartoittamisessa. Tieto oppilaiden ilmoittamista oireista on myös eräissä tilanteissa jäänyt toimittamatta eteenpäin kouluterveydenhuollosta.

Talman koulun ja Opintien sisäilmaongelmien kartoituksessa on lopulta käytetty kaikille koulun oppilaille suunnattua oirekyselyä. Tulokset ovat hälyttäviä.

THL, Hengitysliitto ja Suomen Vanhempainliitto ovat vaatineet varhaista ja tiukkaa puuttumista koulujen sisäilmaongelmiin sekä vahvempaa osaamista terveysriskien arviointiin ja oireilevien ja sairastuneiden lasten tutkimukseen ja hoitoon. Tärkeänä työkaluna sisäilmaongelmien havaitsemisessa ja niihin puuttumisessa pidetään THL:n kattavia sisäilmakyselyjä, joiden avulla voidaan selvittää koulun sisäilman koettua laatua ja oppilaiden oireilua. Myös Kuntaliiton, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ympäristöministeriön laatimassa Päättäjän homeoppaassa käyttäjien oirekyselyä pidetään keskeisenä työkaluna, jolla saadaan tietoa tilojen käyttäjien kokemien oireiden vakavuudesta ja ilmenemispaikoista.

Sisäilmaongelmat ovat ilkeitä: syy-seuraussuhteita ei täysin tunneta eikä aukottomia tutkimusmenetelmiä ole. Oireet ja vakavat terveyshaitat ovat silti todellisia. Systemaattiset oirekyselyt ovat asiantuntijoiden mukaan paras keino löytää terveydelle vaaralliset koulut. Muissa sisäilmatutkimuksissa vauriot voivat jäädä havaitsematta tai niistä saatava tietoa voi olla muutoin puutteellista.

Oirekyselyn tuloksista on edelleen tehtävä tarvittavat johtopäätökset esimerkiksi väistötilojen järjestämiseksi. Nykyisin oppilaiden saama suojan taso näyttää olevan joissain tilanteissa riippuvainen siitä, oirehtiiko luokan opettaja ja onko tällä työterveyshuollon todistus tilojen haitallisuudesta. Oppilaita tulee kohdella väistötilojen järjestämisessä yhdenvertaisesti riippumatta siitä, oirehtiiko opettaja vai ei.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että osana kunnan sisäilmaprosessia Sipoossa otetaan käyttöön THL:n suosittelema oirekysely, joka teetetään säännöllisesti kaikissa Sipoon kouluissa, ja jonka tuloksiin reagoidaan välittömästi ja tarvittavalla tavalla. Alakoulujen oirekysely suunnataan oppilaiden huoltajille ja se voidaan toteuttaa sähköisesti Wilman kautta. Yläkouluissa ja lukioissa kysely voidaan tehdä oppilaille koulussa.

Sipoossa 16.5.2016

Heikki Vestman